

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС
ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ**

“РЎЙХАТГА ОЛИНДИ”

№ ВМ – 343 – 5А340801 – 2.01

“1” ИЮЛЬ 2003 й.

“ТАСДИҚЛАНДИ”
Ўзбекистон Республикаси
Олий ва ўрта махсус
таълим вазирлиги

“8” ИЮЛЬ 2003 й.

**СОЛИҚҚА ТОРТИШ АМАЛИЁТИ
фанидан
ДАСТУР**

**Олий таълимнинг 340000 –“Бизнес ва бошқарув” таълим
соҳасидаги 5А340603 – “Молия, пул муомаласи ва кредит”
магистратура мутахассислиги учун**

Ташкент – 2003

Тузувчи: и.ф.н, Б. Ташмурадова
Такризчилар: и.ф.н. А. Камолов
и.ф.н. Б. Умаров

Мазкур ўқув предмети магистратуранинг "солиқ ва солиққа тортиш" мутахасисликлари, иккинчи босқич магистрлари учун солиққа тортишни амалий асосларини ўрганишга мўлжалланган.

Солиққа тортиш амалиёти фанининг асосий мақсади солиққа тортиш амалиётини тўлиқ ва чуқур ўргатишдан, магистрларнинг назарий билимларини солиққа тортиш амалиёти билан боғлашдан, магистрлик ишининг амалий асосларини мустахкамлашдан иборат.

Настоящая программа предназначена по дисциплине Налоги и налогообложение для изучения основ налоговой практики магистрантов второго года обучения.

Основной целью данного предмета является изучение в целом курса практики налогообложения, а также взаимосвязь теоретических и практических знаний, а следовательно, совершенствование практических материалов научных работ магистрантов.

The present program is intended on discipline taxes and taxation for analysis of the bases fundamentals of tax practice of the second grade level.

The main purpose of the given subject is the analysis as a whole course of practice of the taxation and also intercoupling of idealized and practical knowledge. Therefore perfecting of practical stuffs of scientific activities magisters.

Дастур Тошкент Молия институти Илмий Кенгашида муҳокама қилинган ва нашрга тавсия этилган (2003 йил 25 апрель 9-сонли баённома).

Дастур Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги олий ўқув юртлиарио илмий-услубий бирлашмалар фаолиятини Мувофиқлаштирувчи Кенгаш мажлисида муҳокама қилинган ҳамда нашрга тавсия этилган (2003 йил 1 июль 37-сонли мажлис баёни).

1. СЎЗ БОШИ

Фаннинг зарурлиги ва аҳамияти

Магистратура учун мўлжалланган ўқув дастурлари бакалавратурада олинган билимларни янада чуқурлаштириши, кенгайтириши, амалиётга яқинлаштириши, фаннинг янги қирраларини очишга қаратилган бўлиши лозим. Шунингдек, магистрларни кўпроқ мустақил таълим олишга, мустақил фикрлашга ўргатиши лозим. Шу жihatдан "Солиққа тортиш амалиёти" ўқув фанининг магистрлар ўқув дастурлари режасига киритилиши юқоридаги мақсадлардан келиб чиққан.

Солиққа тортиш амалиёти фанининг асосий мақсади солиққа тортиш амалиётини тўлиқроқ ўрганишдан, магистрларнинг назарий билимларини солиққа тортиш амалиёти билан боғлашдан, магистрлик ишининг амалий асосларини мустахкамлашдан, солиқ органлари учун юқори малакали кадрлар тайёрлашдан иборат. Солиққа тортиш амалиётини ўрганишни бир нечта муҳим бўлимларга ажратиб олиш лозим бўлади. Бу

бўлимлар (мавзулар) солиққа тортиш тизимининг тузилмавий таркибига мос ҳолда олиб борилади. Солиққа тортиш амалиёти фанининг ўрганилиши республикамизда солиққа тортиш амалиётининг ташкил этилиши билан чамбарчас боғликлиги сабабли, давлат солиқ инспекциялари фаолиятининг ташкил этилиши билан ҳам чуқур танишиш талаб этилади.

Солиққа тортиш амалиёти ўқув курси ўқитилиши магистрларнинг бевосита давлат солиқ органларида ишлаб чиқариш амалиётини ўташи билан бир вақтда олиб бориладигани, бундан мақсад магистрларнинг давлат солиқ органлари фаолияти билан, солиқ инспекторлари фаолияти билан танишиш ва ўрганиш жараёнини осонлаштиришдир.

Фанга ажратилган соатлар

Олий касбий таълимнинг давлат стандартларида мазкур курсга 120 соат ҳажмда вақт ажратилган. Уларнинг 40 соати маъруза, 40 соати амалий машғулот ва мустақил ишларга 40 соат ажратилган. "Солиққа тортиш амалиёти" фанидан олган билимлар магистрликнинг тўлиқ курсни тамомлагандан сўнг, кундалик фаолиятида учрайдиган долзарб амалий масалаларни ечишда ҳамда замонавий иқтисодиётга доир адабиётларни ўрганиб, ўз малакаларини оширишларида қўл келади.

2. ФАН ДАСТУРИ

Маъруза машғулотлари учун мавзулар

Солиққа тортиш амалиётини ташкил этишнинг ҳуқуқий асослари

Солиққа тортиш амалиётини ташкил этишда солиқ қонунчилигидан фойдаланиш. Солиққа тортиш амалиётини белгиловчи қонунлар. Ўзбекистон Республикаси Конституцияси. Ўзбекистон Республикаси Солиқ Кодекси. Алоҳида солиқ турлари ҳаракатини белгиловчи меъерий ҳужжатлар. Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармонлари. Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси қарорлари. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг қарорлари. Халқаро шартномалар. Меъерий ҳужжатларга қўшимча ва ўзгартиришлар киритиш. Давлат Солиқ хизмати тўғрисидаги Ўзбекистон Республикаси қонуни. Қонунларнинг ҳаракатини бекор қилиш тартиби.

Давлат солиқ хизмати органларининг ташкилий тузилиши ҳуқуқлари ва бурчлари

Солиқни ундирувчилар тушунчаси. Солиқ органларининг таркибий тузилишига баҳо бериш. Ўзбекистон Республикаси Давлат солиқ қўмитаси, унинг бўлимлари ва функциялари. Давлат солиқ бошқармалари, уларнинг бўлимлари ва функциялари. Давлат солиқ инспекциялари. Давлат солиқ инспекциясининг таркибий тузилиши. Бўлимлари ва функциялари. Давлат солиқ органларининг ҳуқуқлари ва бурчлари. Солиқларни ундириш усуллари. Солиқларни ундиришнинг ташкилий масалалари.

Юридик шахсларни солиққа тортиш амалиёти

Давлат солиқ органларида юридик шахсларни солиққа тортиш бўлимлари фаолияти билан танишув. Солиққа тортиш мақсадларида юридик шахсларнинг гуруҳланиши. Фаолият турига қараб гуруҳлаш. Мулк шаклига қараб гуруҳлаш. Солиққа тортиш тизимининг қўлланилишига қараб гуруҳлаш.

Юридик шахслар тўлайдиган солиқ ва йиғимлар таркиби ва структурасини ҳудудлар бўйича таҳлил этиш (туман, шаҳар, вилоят, республика). Юридик шахслар чораклик, йиллик ҳисоботларини "ўқиш" орқали улар молиявий ҳолатига баҳо бериш. Юридик шахслар тўлайдиган солиқлар ва йиғимлар бўйича солиқ ҳисоблари йиғиндисини тузиш ва уларга баҳо бериш.

Қўшма корхоналарни солиққа тортиш амалиётини ташкил этиш масалалари.

Тижорат банкларини солиққа тортиш амалиёти

Молиявий секторга қирувчи ташкилотлар ва республикамизда улар фаолиятининг ўзига хос хусусиятлари. Банк ташкилотларини солиққа тортиш хусусиятлари. Банк ташкилотларининг чораклик ва йиллик ҳисоботларини ўрганиш ва таҳлил этиш. Банк ташкилотларида солиқ турлари бўйича солиқ объектларини аниқлаш тартиби. Банк ташкилотлари тўлайдиган солиқлар ва йиғимлар динамикасига, структурасига ҳудудлар бўйича баҳо бериш. Банк ташкилотлари тўлайдиган солиқлар ва йиғимлар ҳисобларини тузиш ва уларга баҳо бериш.

Суғурта ташкилотларини солиққа тортишнинг ўзига хос хусусиятлари. Суғурта ташкилотларининг солиққа тортиладиган даромадларини назорат қилишдаги муаммолар. Суғурта ташкилотларини ривожланишини таъминлашда солиққа тортишдан энгилликлар. Суғурта ташкилотлари тўлайдиган солиқлар ва йиғимлар таркиби, динамикаси ва структурасини ҳудудлар бўйича амалий маълумотлар асосида таҳлил этиш. Солиқлар, йиғимлар ва ажратмалар ҳисоблари йиғиндисини тузиш.

Ресурсларни солиққа тортиш амалиёти

Ресурс солиқлари таркиби ва структураси. Давлат солиқ, инспекцияларида ресурсларни солиққа тортиш бўлимлари фаолияти, уларнинг функциялари ва вазифалари. Ресурс солиқларини ҳисоблашнинг ўзига хос хусусиятлари. Амалий маълумотлар асосида ресурс солиқларнинг корхоналар молиявий фаолиятига таъсирига баҳо бериш. Ресурс солиқларининг ҳисобларини тузиш. Ресурс солиқлари бўйича тушумлар динамикаси таҳлили (тармоқлар ва ҳудудлар бўйича). Ресурс солиқларини ундириш амалиётини ташкил қилишдаги муаммолар ва уларни бартараф этиш масалалари.

Жисмоний шахсларни солиққа тортиш амалиётини ташкил этишнинг ўзига хос хусусиятлари

Жисмоний шахслар тўлайдиган солиқлар ва тўловлар таркиби ва структураси. Давлат солиқ инспекцияларида жисмоний шахсларни солиққа тортиш тартибининг ташкил этилиши. Жисмоний шахслар даромад солиғини ҳисоблаш ва тўлаш тартиби амалиёти. Жисмоний шахслар даромадларини декларациялаш. Давлат солиқ органларида даромадларни декларациялаш бўлимларининг фаолияти амалиётини ўрганиш ва баҳо бериш, хорижий давлатлар тажрибаси билин солиштириш. Республикамиздаги даромадларни декларациялаш амалиётидаги муаммолар.

Тадбиркорлик фаолияти билан шугулланувчи жисмоний шахсларни солиққа тортиш

Республикамизда тадбиркорлик фаолияти билан шугулланувчи жисмоний шахсларни солиққа тортишнинг ўзига хос хусусиятлари. Тадбиркорликнинг фаолият турлари. Тадбиркорларнинг даромадларини қатъий солиққа тортиш амалиётидаги

муаммолар. Тадбиркорлардан ундириладиган солиқ тушумлари динамикасининг ҳудудлар бўйича таҳлили. тадбиркорлик фаолияти билан шуғулланувчи жисмоний шахсларни солиққа тортиш амалиётини такомиллаштириш масалалари.

Ўзбекистонда савдо ташкилотларини солиққа тортиш амалиётини ташкил этишнинг ўзига хос хусусиятлари

Давлат солиқ органларида савдо ташкилотларини солиққа тортиш бўлимларининг фаолияти, функциялари ва вазифалари. Савдо ташкилотларини солиққа тортиш тартибини белгиловчи меъёрий ҳужжатлар тўплами. Савдо ташкилотлари турлари. Улгуржи савдо ташкилотларини солиққа тортиш хусусиятлари. Чакана савдо ташкилотларини солиққа тортиш хусусиятлари. Умумий овқатланиш корхоналарини солиққа тортиш тартиби. Савдо соҳасидаги микрофирмаларини ва кичик корхоналарни солиққа тортиш амалиёти. Савдо ташкилотлари турларига қараб солиқ ҳисоблари йиғиндисини тузиш ва уларнинг фарқланишига баҳо бериш. Савдо корхоналари чораклик ва йиллик ҳисоботларини таҳлил қилиш. Ҳудудлар бўйича савдо ва умумий овқатланиш корхоналаридан ундирилаётган солиқ тушумларига баҳо бериш ва тегишли хулосалар чиқариш.

Солиқ тушумлари таҳлилининг юритишни ташкил этиш

Давлат солиқ органларида солиқ тушумлари таҳлилининг ташкил этиши. Солиқ тушумларини таҳлил этиш турлари ва шакллари. Солиқ тушумларини тармоқлар, ҳудудлар бўйича динамик таҳлил этиши. Таҳлил натижаларидан тегишли хулосалар чиқариш.

Иқтисодий кўрсаткичлар ва солиқ тушумлари курсаткичларининг боғлиқлиги. Солиқ қонунчилиги илмий асосланганлиги ва солиқ тушумларининг боғлиқлиги.

Таҳлил натижаларидан магистрлик ишини ёзишда фойдаланиш. Магистрлик иши мавзусига қараб фойдаланиш мақсадида солиқ тушумлари таҳлили курсаткичлари асосида турли шакл ва кўринишдаги таҳлилий жадваллар тузиш усуллари.

Солиқ тушумларини режалаштириш амалиётини ташкил этиш

Давлат солиқ органларида солиқни режалаштириш бўлимларининг ташкил этилиши. Режалаштириш бўлимининг вазифалари ва функциялари. Солиқни режалаштириш бўлимидаги маълумотлар ва иш қозғалар билан танишиш. Алоҳида ҳудудлар, тармоқлар бўйича ва марказлаштирилган ҳолда солиқ тушумларини режалаштириш. Солиқ тушумларининг режадаги миқдорига таъсир этувчи иқтисодий омиллар.

Юридик шахсларнинг молиявий фаолиятини назорат қилиш. Жисмоний шахслар даромадларини назорат қилиш. Тадбиркорлик фаолияти билан шуғулланувчи жисмоний шахслар фаолиятини назорат қилишнинг ташкил этилиши.

Боқимандалар ва улар билан ишлашни ташкил этиш

Боқимандалик тушунчаси. Боқимандаликнинг юзага келиш сабаблари. Солиқ тўловчига боғлиқ бўлган сабаблар. Солиқ тўловчига боғлиқ бўлмаган сабаблар. Республика (вилоят, шаҳар, туман) бўйича боқиманда суммаларининг ҳолати. Боқиманда суммаларини ундириш усуллари. Боқимандаликка қарши кўриладиган чора-тадбирлар.

Солиққа тортиш тизими назоратини юритиш тартиби ва молиявий чораларнинг кўлланилиши

Давлат солиқ органларида солиқларнинг ўз вақтида ва тўлиқ ундирилиши устидан назоратнинг таъкил этилиши. Назорат қилиш турлари ва уларни мувофиқлаштириш. Солиқ муносабатларида низоларни қараб чиқиш. Солиқ субъектларининг жавобгарлиги. Солиқ тўловчини жавобгарликдан озод қилиш. Солиқлар ва йиғимлар бўйича боқимандаларни ундириш тартиби. Молиявий жазо чоралари ва уларнинг қўлланилиши. Солиқ тўлаш муддатларини белгилаш. Молия йили. Даъво қилиш муддати. Маълумотларнинг махфийлиги. Солиқ тўловчининг рўйхат рақами. Солиқлар ва йиғимлар суммасини ҳисоблаб чиқаришнинг тўғри ва аниқлигини текшириш. Солиқ ва йиғимларни тўлаш. Солиқ ва йиғимлар суммаларини қайтариш.

3. АМАЛИЙ МАШҒУЛОТЛАР МАВЗУЛАРИ

Солиққа тортиш амалиётини ташкил этишнинг ҳуқуқий асослари

Солиққа тортиш амалиётини ташкил этишда солиқ қонунчилигидан фойдаланиш.* Солиққа тортиш амалиётини белгиловчи қонунлар. Ўзбекистон Республикаси Конституцияси. Ўзбекистон Республикаси Солиқ Кодекси. Алоҳида солиқ турлари ҳаракатини белгиловчи меъёрий ҳужжатлар. Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармонлари. Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси қарорлари. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг қарорлари. Халқаро шартномалар. Меъёрий ҳужжатларга қўшимча ва ўзгартиришлар киритиш. Давлат Солиқ хизмати тўғрисидаги Ўзбекистон Республикаси қонуни.* Қонунларнинг ҳаракатини бекор қилиш тартиби.

Давлат солиқ хизмати органларининг ташкилий тузилиши ҳуқуқлари ва бурчлари

Солиқни ундирувчилар тушунчаси. Солиқ органларининг таркибий тузилишига баҳо бериш.* Ўзбекистон Республикаси Давлат солиқ қўмитаси, унинг бўлимлари ва функциялари. Давлат солиқ бошқармалари, уларнинг бўлимлари ва функциялари. Давлат солиқ инспекциялари. Давлат солиқ инспекциясининг таркибий тузилиши. Бўлимлари ва функциялари. Давлат солиқ органларининг ҳуқуқлари ва бурчлари. Солиқларни ундириш усуллари. Солиқларни ундиришнинг ташкилий масалалари.*

Юридик шахсларни солиққа тортиш амалиёти*

Давлат солиқ органларида юридик шахсларни солиққа тортиш бўлимлари фаолияти билан танишув. Солиққа тортиш мақсадларида юридик шахсларнинг гуруҳланиши. Фаолият турига қараб гуруҳлаш. Мулк шаклига қараб гуруҳлаш. Солиққа тортиш тизимининг қўлланилишига қараб гуруҳлаш.

Юридик шахслар тўлайдиган солиқ ва йиғимлар таркиби ва структурасини ҳудудлар бўйича таҳлил этиш (туман, шаҳар, вилоят, республика). Юридик шахслар чораклик, йиллик ҳисоботларини "ўқиш" орқали улар молиявий ҳолатига баҳо бериш. Юридик шахслар тўлайдиган солиқлар ва йиғимлар бўйича солиқ ҳисоблари йиғиндисини тузиш ва уларга баҳо бериш.

Қўшма корхоналарни солиққа тортиш амалиётини ташкил этиш масалалари.

Тижорат банкларини солиққа тортиш амалиёти*

Молиявий секторга кирувчи ташкилотлар ва республикамизда улар фаолиятининг ўзига хос хусусиятлари. Банк ташкилотларини солиққа тортиш хусусиятлари. Банк ташкилотларининг чораклик ва йиллик ҳисоботларини ўрганиш ва таҳлил этиш. Банк ташкилотларида солиқ турлари бўйича солиқ объектларини аниқлаш тартиби. Банк ташкилотлари тўлайдиган солиқлар ва йиғимлар динамикасига, структурасига ҳудудлар бўйича баҳо бериш. Банк ташкилотлари тўлайдиган солиқлар ва йиғимлар ҳисобларини тузиш ва уларга баҳо бериш.

Суғурта ташкилотларини солиққа тортишнинг ўзига хос хусусиятлари. Суғурта ташкилотларининг солиққа тортиладиган даромадларини назорат қилишдаги муаммолар. Суғурта ташкилотларини ривожланишини таъминлашда солиққа тортишдан энгилликлар. Суғурта ташкилотлари тўлайдиган солиқлар ва йиғимлар таркиби, динамикаси ва структурасини ҳудудлар бўйича амалий маълумотлар асосида таҳлил этиш. Солиқлар, йиғимлар ва ажратмалар ҳисоблари йиғиндисини тузиш.*

Ресурсларни солиққа тортиш амалиёти*

Ресурс солиқлари таркиби ва структураси. Давлат солиқ, инспекцияларида ресурсларни солиққа тортиш бўлимлари фаолияти, уларнинг функциялари ва вазифалари. Ресурс солиқларини ҳисоблашнинг ўзига хос хусусиятлари. Амалий маълумотлар асосида ресурс солиқларнинг корхоналар молиявий фаолиятига таъсирига баҳо бериш. Ресурс солиқларининг ҳисобларини тузиш. Ресурс солиқлари бўйича тушумлар динамикаси таҳлили (тармоқлар ва ҳудудлар бўйича). Ресурс солиқларини ундириш амалиётини ташкил қилишдаги муаммолар ва уларни бартараф этиш масалалари.*

Жисмоний шахсларни солиққа тортиш амалиётини ташкил этишнинг ўзига хос хусусиятлари

Жисмоний шахслар тўлайдиган солиқлар ва тўловлар таркиби ва структураси. Давлат солиқ инспекцияларида жисмоний шахсларни солиққа тортиш тартибининг ташкил этилиши. Жисмоний шахслар даромад солиғини ҳисоблаш ва тўлаш тартиби амалиёти. Жисмоний шахслар даромадларини декларациялаш. Давлат солиқ органларида даромадларни декларациялаш бўлимларининг фаолияти амалиётини ўрганиш ва баҳо бериш, хорижий давлатлар тажрибаси билин солиштириш. Республикамиздаги даромадларни декларациялаш амалиётидаги муаммолар.*

Тадбиркорлик фаолияти билан шугулланувчи жисмоний шахсларни солиққа тортиш

Республикамизда тадбиркорлик фаолияти билан шугулланувчи жисмоний шахсларни солиққа тортишнинг ўзига хос хусусиятлари. Тадбиркорликнинг фаолият турлари.* Тадбиркорларнинг даромадларини қатъий солиққа тортиш амалиётидаги муаммолар. Тадбиркорлардан ундириладиган солиқ тушумлари динамикасининг ҳудудлар бўйича таҳлили. тадбиркорлик фаолияти билан шугулланувчи жисмоний шахсларни солиққа тортиш амалиётини такомиллаштириш масалалари.*

Ўзбекистонда савдо ташкилотларини солиққа тортиш амалиётини ташкил этишнинг ўзига хос хусусиятлари*

Давлат солиқ органларида савдо ташкилотларини солиққа тортиш бўлимларининг фаолияти, функциялари ва вазифалари. Савдо ташкилотларини солиққа тортиш тартибини белгиловчи меъёрий ҳужжатлар тўплами. Савдо ташкилотлари турлари. Улгуржи савдо

ташкilotларини солиққа тортиш хусусиятлари. Чакана савдо ташкilotларини солиққа тортиш хусусиятлари. Умумий овқатланиш корхоналарини солиққа тортиш тартиби. Савдо соҳасидаги микрофирмаларини ва кичик корхоналарни солиққа тортиш амалиёти. Савдо ташкilotлари турларига қараб солиқ ҳисоблари йиғиндисини тузиш ва уларнинг фарқланишига баҳо бериш. Савдо корхоналари чораклик ва йиллик ҳисоботларини таҳлил қилиш. Худудлар буйича савдо ва умумий овқатланиш корхоналаридан ундирилаётган солиқ тушумларига баҳо бериш ва тегишли хулосалар чиқариш.

Солиқ тушумлари таҳлилни юритишни ташкил этиш*

Давлат солиқ органларида солиқ тушумлари таҳлилни ташкил этиш. Солиқ тушумларини таҳлил этиш турлари ва шакллари. Солиқ тушумларини тармоқлар, худудлар буйича динамик таҳлил этиш. Таҳлил натижаларидан тегишли хулосалар чиқариш.

Иқтисодий кўрсаткичлар ва солиқ тушумлари курсаткичларининг боғлиқлиги. Солиқ қонунчилиги илмий асосланганлиги ва солиқ тушумларининг боғлиқлиги.

Таҳлил натижаларидан магистрлик ишини ёзишда фойдаланиш. Магистрлик иши мавзусига қараб фойдаланиш мақсадида солиқ тушумлари таҳлили курсаткичлари асосида турли шакл ва кўринишдаги таҳлилий жадваллар тузиш усуллари.

Солиқ тушумларини режалаштириш амалиётини ташкил этиш

Давлат солиқ органларида солиқни режалаштириш бўлимларининг ташкил этилиши.* Режалаштириш бўлимининг вазифалари ва функциялари. Солиқни режалаштириш бўлимидаги маълумотлар ва иш қоғозлар билан танишиш.* Алоҳида худудлар, тармоқлар буйича ва марказлаштирилган ҳолда солиқ тушумларини режалаштириш. Солиқ тушумларининг режадаги миқдорига таъсир этувчи иқтисодий омиллар.

Юридик шахсларнинг молиявий фаолиятини назорат қилиш. Жисмоний шахслар даромадларини назорат қилиш. Тадбиркорлик фаолияти билан шугулланувчи жисмоний шахслар фаолиятини назорат қилишнинг ташкил этилиши*.

Боқимандалар ва улар билан ишлашни ташкил этиш

Боқимандалик тушунчаси. Боқимандаликнинг юзага келиш сабаблари. Солиқ тўловчига боғлиқ бўлган сабаблар. Солиқ тўловчига боғлиқ бўлмаган сабаблар. Республика (вилоят, шаҳар, туман) бўйича боқиманда суммаларининг ҳолати. Боқиманда суммаларини ундириш усуллари. Боқимандаликка қарши кўриладиган чора-тадбирлар.

Солиққа тортиш тизими назоратини юритиш тартиби ва молиявий чораларнинг қўлланилиши*

Давлат солиқ органларида солиқларнинг ўз вақтида ва тўлиқ ундирилиши устидан назоратнинг ташкил этилиши. Назорат қилиш турлари ва уларни мувофиқлаштириш. Солиқ муносабатларида низоларни қараб чиқиш. Солиқ субъектларининг жавобгарлиги. Солиқ тўловчини жавобгарликдан озод қилиш. Солиқлар ва йиғимлар бўйича боқимандаларни ундириш тартиби. Молиявий жазо чоралари ва уларнинг қўлланилиши. Солиқ тўлаш муддатларини белгилаш. Молия йили. Даъво қилиш муддати. Маълумотларнинг махфийлиги. Солиқ тўловчининг рўйхат рақами. Солиқлар ва

Йиғимлар суммасини ҳисоблаб чиқаришнинг тўғри ва аниқлигини текшириш. Солиқ ва йиғимларни тўлаш. Солиқ ва йиғимлар суммаларини қайтариш.

4. ТАВСИЯ ЭТИЛАЁТГАН МАВЗУЛАР БЎЙИЧА КЎРГАЗМА НАМОЙИШ МАТЕРИАЛЛАРИ: ИНФОРМАЦИОН ТЕХНИК ВОСИТАЛАР

Фанни ўқитишдаги янги технологиялар

Бу фанни ўқитиш жараёнида замонавий техник воситалардан, компьютерлардан, алоқа воситалардан, Интернет тармоғидан ва бошқа инфорацион техник воситалардан фойдаланиш белгиланган.

1. Компьютер;
2. Аудио ва видео жиҳозлар;
3. Диапроектор;
4. Кодоскоп;
5. Графопроектор;
6. Интернет тармоғи: <http://www.nalog.ru>.

5. ЎЗЛАШТИРИШНИНГ НАЗОРАТИ

Фанни магистрантлар қандай ўзлаштирганлигини назорат қилиш ишлари жорий, оралик, якуний назоратлар, тест, ёзма иш, магистрант мустақил бажарган ишлар конспекти, схема, диаграмма - графикларини баҳолаш орқали олиб борилади.

"Солиққа тортиш амалиёти" фанида магистрантларга 40 соат маъруза ва 40 соат амалий машғулот ўтказилади. Фан бўйича магистрантларнинг ўзлаштиришини баҳолаб бориш куйидагича амалга оширилади:

Баҳолаш мезонларини куйидагича гуруҳланган: Оралик баҳолаш жами баллнинг 35%ини ташкил қилади. Жорий баҳолаш ҳам жами баллнинг 35%ини ташкил этади. Якуний баҳолаш жами баллнинг 30%ини ташкил қилади.

Демак, оралик баҳолашда энг юқори балл 28,0 ни ташкил этиб, магистрант ушбу баллнинг 55%идан - 100%игача оралиғида яъни, 15,4 баллдан - 28,0 баллгача тўплаши мумкин. Жорий баҳолашда ҳам энг юқори балл 28,0 ни ташкил этиб, магистрант ушбу баллнинг 55%идан - 100%игача оралиғида яъни, 15,4 баллдан - 28,0 баллгача тўплаши мумкин. Якуний баҳолашда эса юқори балл 24,0 ни ташкил этиб, магистрант ушбу баллнинг 55%идан - 100%игача оралиғида яъни, 13,2 баллдан - 24,0 баллгача тўплаши мумкин.

Семестр давомида фан бўйича тўплаган баллар куйидаги ўзлаштириш кўрсаткичлари билан баҳоланади:

- 86 - 100 - "аъло";
- 71 - 85 - "яхши";
- 55 - 70 - "кониқарли".

6. АДАБИЁТЛАР

Асосий адабиётлар

1. Каримов И.А. Ўзбекистон буюк келажак сари. -Т.: Ўзбекистон, 1998.
2. Каримов И.А. Ўзбекистон иқтисодий ислохотларни чуқурлаштириш йўлида. -Т.: Ўзбекистон, 1998.
3. Каримов И.А. Ўзбекистоннинг сиёсий-ижтимоий ва иқтисодий истиқболлини асосий тамойиллари. -Т.: Ўзбекистон, 1997.
4. Каримов И.А. Ўзбекистон XXI аср бўсағасида: хавфсизликка таҳдид, барқарорлик шартлари ва тараққиёт кафолатлари. -Т.: Ўзбекистон, 1998.
5. Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси. -Т.:Ўзбекистон, 1992.
6. Ўзбекистон Республикаси Солиқ кодекси. - Т.:Адолат, 1999.
7. Ўзбекистон Республикасининг Фуқаролик кодекси. - Т.: Адолат 1999.
8. Ўзбекистон Республикасининг "Ўзбекистон Республикаси Давлат солиқ хизмати тўғрисида"ги Қонуни. Халқ сўзи, 1997 йил 29 август.
9. "Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2002 йил 30 декабрдаги 455-сонли Ўзбекистон Республикасининг 2003 йилги бюджет параметрлари тўғрисида"ги қарори. Солиқлар ва божхона хабарлари, 2003 йил 17 январь.
10. Инструкция Министерства финансов и Государственного налогового комитета Республики Узбекистан № 08-18. "О порядке исчисления и уплаты в бюджет налога на доходы физических лиц" зарегистрированный Министерстве Юстиции Республики Узбекистан № 444. от 11.06.98.
11. Беганов В.С. Молия сиёсати, солиқлар ва солиққа солиш. -Т.: Иқтисодиёт ва ҳуқуқ дунёси, 1998.

Қўшимча адабиётлар

1. Ўзбекистон Республикаси Солиқ қонунчилиги буйича норматив актлар тўплами. 1-2 қисм. Тошкент 2002.
2. 2002 йил солиқлари ва мажбурий тўловлар буйича маълумотнома. -Т.: 2002.
3. Маҳсулот (иш, хизмат) ишлаб чиқариш ва сотиш ҳаражатлари таркиби ҳамда молиявий натижаларни шакллантириш тартиби тўғрисидаги низом. Тошкент 1999 й.
4. Ўзбекистон Республикасининг "Бож тарифи тўғрисида"ги Қонуни 1997 йил 29 август.
5. Ўзбекистон Республикасининг "Давлат божхона хизмати тўғрисида"ги Қонуни 1997 йил 29 август (1998 йил 1 майдаги ўзгартириш ва қўшимчалар билан).
6. Экспорт-импорт юқларини расмийлаштиришда божхона органларига тақдим этиладиган ҳужжатлар рўйхати. Ўзбекистон Республикаси Адлия Вазирлигидан 1998 йил 8 апрелда 428-сон билан рўйхатдан ўтган.
7. Жами йиллик умумий даромад ҳақида декларация (баённома) тўлдириш бўйича услубий қўлланма. /Солиқ тўловчининг журнали/, 2000 йил 2-сон.
8. Маликов Т.С. Солиққа тортишнинг долзарб муаммолари. -Т.: Академия, 2002.
9. Смит А. "Исследование о природе и причинах богатства народов". -М.: МП Эконов, Ключ, 1998.
10. Собиров Х. Бухоро амирлигида солиқлар. /Солиқ тўловчининг журнали/, 1997 йил 8-сон.
11. Сабурова С. Хива хонлигида солиқ (қўнғиротлар даври). /Солиқ тўловчининг журнали/, 2001 йил 12-сон.

12. Упрощена система налогообложения. /Экономическое обозрение/ 2002 йил № 1-2 (29-30).